

שיערים

כד' אדר א' ה'תשע"ט - פרשת ויקהל

גליין
5

אגודת שיערי דעה בנשיאות הרה"ג מרדכי דיעי שליט"א הרה"ר לחצור הגלילית

שיערי הפרשה מו"ר הרב אלחנן דיעי שליט"א

ראש מוסדות אגודת שיערי דעה ורב בשכונת ס. דניה חיפה

הכשרון החבוי

בלב המדבר הוטלה המשימה הקשה לפתח יצירות אומנות ברמה הגבוהה ביותר. האוניברסיטה טרם פתחה שלוחה במחנה העברים הנוודים היוצאים ממצרים. אך הם הצליחו להפיק מלאכות יוצאות מגדר הרגיל, ריקועי עץ מוזהבים. כרובי זהב נושאי כנפיים. מנורות מורכבות עשויות ברום מטרים מחוטבים. והכל מלאכת מחשבת. אריגה אומנותית, כפולת פנים. תוך שימוש נועז בחוטים בעלי עשרים וארבעה נימים. אריגה מזהב וארגמן משולבים. אריגת הפרוכות מעשה חושב, כשבאותה אריגה מצטייר פני ארי מצד אחד ופני נשר מהעבר השני. כל זה עוד לפני מלאכת רידוד הטסים, עבודות מתכת מורכבות, בשילוב יצירות זהב וכסף. שלא לדבר על שיוף היהלומים מתוך צורך להשוות את גודל היהלומים באפוד החושן שיהיו שווים. מיומנות לחתוך עצים בגודל שוה. כשרון נועז, יכולות יצירה ועשיה שפרצו כל גבול דמיוני, עד כדי כתיבת שמות על גבי היהלומים, וטוויית בדים על גבי העיזים עוד קודם ראשית הגז.

על הכל פיקחו שני אנשים צעירים וצנועים. בצלאל ואהליאב. הם פלטו צרור הוראות מחכימות, יעצו לעובדים החרוצים כיצד להחליק את הכסף ולשייף את הבליטה. היאך להכות, להתיק, לתפור, לייצר את מלאכות המחשבת.

מנין נובע הכשרון הגדול? מנין הידע המופלג? בכל מקום לומדים זמן רב ללטש יהלומים, כך גם צורפות זהב וארכיטקטורה. אפילו עיבוד עורות דורש זמן ומיומנות, והנה זה פלא לא מכבר יצאו אבותינו ממצרים והנה הם בונים משכן. בניית המשכן היתה מן המלאכות המופלאות, האסטטיות והסימטריות בתבל.

היו שם רבבות בני ישראל, אתה מסתכל בקורות החיים שלהם, אבל תחת השם לא רשום כלום. הפיסקה היחידה מסכמת שנות עבודת מעיקה ללא מבחן השכלה. אף אחד לא היה מקבל אותם לעבודה. המשכן - משכן העדות אמור להיות המבנה היפה והמושקע ביותר בתבל. האם מותר להטיל עליהם את המשימה הקדושה? הנה ה' שולח את משה לבקש מעם ישראל לעסוק במלאכה. בכניסה לעבודת המשכן לא נערכו מבחנים. לא היו אימונים. כל נדיב ליבו. וכל חכם לב. הנה הם מתאספים ובונים משכן לה'.

והתוצאה, משובש כל לב. הכל כל כך סימטרי, כל כך מדויק ומורכב, ומנין באו אלו הבנאים? ממצרים. והן הם לא נחו שם בכורסאות בד, ורחצו ידיים השכם והערב. גם לא ביקרו בקורסי לימודים או בישיבות הנהלה. היתה שם עבודה ועבודה שוחקת. "עבודת פרך". ועל כולם מפקח איש אחד "בצלאל" הוא עוד עולה על כולם הוא היה יודע לעשות הכל ועשה הכל. הוא עיבד עורות וגם שייף יהלומים. האם אדם אחד מסוגל לעשות גם זה וגם זה.

מתברר כי הכל קיים בתוככי האדם אם רק ידע להביט בעצמו ולראות את יכולותיו. באותו מקום שנמצא האדם שלמד, נמצא האדם שמאמין בעצמו. זו חכמת הלב כאשר מתגברים על מחסום הכשלון ומשוכנעים שתצא התוצאה הטובה ביותר הרי נוצרת מאליה תוצאה מבורכת ביותר. אך היום, הכל כל כך מקוטלג. זה אינני יכול, ואת זה לא למדתי. והנה בפנינו מגיח נער צעיר בצלאל שמו והוא פורך באחת את כל תפיסות העולם השגויות. הוא לוטש יהלומים ומיד רוכן על עורות עיזים. אוחז במשור לנסר עצים ומושך במכחול על פרוכות מרטיטות. כל אחד יכול. גם אתה.

כשרון נועז, יכולות יצירה ועשיה שפרצו כל גבול דמיוני, עד כדי כתיבת שמות על גבי היהלומים, וטוויית בדים על גבי העיזים עוד קודם ראשית הגז.

דברי התורה בעלון מוקדשים
לעילוי נשמת
רחל בת כמונה ז"ל
נלב"ע ל' שבט תשע"ט

שבת ויקהל - שקלים
מברכין החודש
המולד ביום רביעי 12 שעות 41 דקות
1 - 16 חלקים
ראש חודש אדר ב' ביום חמישי ושישי

ר"ת	יציאה	כניסה	זמני שבת קודש
ירושלים - 18:55	ירושלים - 18:14	ירושלים - 17:01	
תל אביב - 18:51	תל אביב - 18:16	תל אביב - 17:16	
חיפה - 18:53	חיפה - 18:15	חיפה - 17:06	
חצור - 18:47	חצור - 18:12	חצור - 17:05	

פסוקו של שבוע: אין להלל המתחיל, אלא הגומר.

באחד באדר מכריזין על השקלים

יש לך
אפשרות
להשלים
את השקל

בתרומת מחצית השקל בידך להגדיל את האור
ולהפריח את השמחה

לתרומות:

בנק מזרחי סניף 492
מס חשבון 119875

(לעמותה סעיף 46 לזיכוי ממס - ע"ר 580148385)

ניתן לתרום גם באתר:

shaarei-dea.org.il

לתרומה טלפונית:

058-6479382

עשה לך רב

שאלות בהלכה משולחננו של נשיא המוסדות
מו"ר הגאון הגדול הרב מרדכי דיעי שליט"א הרה"ר לחצור הגלילית

שאלה:

האם לקוי שמיעה יכול להוציא אחרים ידי חובה בקריאת המגילה?

תשובה:

המשנה במגילה (יט:) אמרו הכל כשרין לקרות את המגילה חוץ מחרש שוטה וקטן. וכן פסקו הרמב"ם (פרק א' בהלכות מגילה הלכה ב') והטור והשו"ע (סימן תרפ"ט סעיף ב') ובשולחן ערוך (סימן תרצ סעיף ד') שצריך שיכוונו שומע ומשמיע. **הר"ן** בהלכות (מגילה יט:) כתב דהאי חרש שאמר במשנה אפילו מדבר ואינו שומע. ואע"ג דאמרין דסתם חרש בכל מקום שאינו שומע ואינו מדבר אבל מדבר ואינו שומע או שומע ואינו מדבר הרי הן כפקחים לכל דבריהם.

מרן הבית יוסף (סוף סימן תרפ"ט) הביא את דברי הר"ן וכתב להקשות לפי זה כיון דאיפסקא הלכתא בגמ' (ברכות טו:) לענין קריאת שמע דלא כר' יוסי, אם כן חרש המדבר ואינו שומע מוציא את אחרים ידי חובתם. ויש לתמוה על הר"ף והרא"ש והרמב"ם שהביאו דברי המשנה להלכה שחרש אינו מוציא את האחרים ידי חובה ומשמע לי דסבירה להו דהלכה היא.

וכתב הבית יוסף שאפשר לדחוק ולומר שר' יהודה הנשיא שסתם לענין קריאת שמע שאם לא השמיע לאוזניו יצא כרבי יהודה וגבי מגילה סתם דלא יצא, דסבירא ליה במגילה שאני, דבעינן ביה פרסומי ניסא. ולענין מי שכבדו אוזניו ושומע על ידי צעקות לכאורה יש ללמוד לחייבו במצוות מגילה ממה שכתב בשו"ת הרא"ש (כלל פ"ה סימן י"ג) שמי שכבדו אוזניו ושומע כשמדברים עמו בקול רם אינו נחשב לחרש וכן פסק בשולחן ערוך חושן משפט (סימן רל"ה סעיף י"ט) שמי שאינו שומע אלא א"כ מדברים עמו בקול אין זה חרש אלא הרי הוא כפקח לכל דבריו עיי"ש ובשו"ת שבות יעקב (סימן ל"ג) הביא דברי הרא"ש וכתב ללמוד מזה לענין מקרא מגילה שאינו נחשב חרש ומוציא את האחרים ידי חובת מקרא מגילה והביא גם דברי הפרי חדש באבן העזר (סימן קכ"א סוף סק"ו) שמסתברא נמי דאף שאינו שומע כשמדברים עמו בקול רם זולת על ידי מכשירי שמיעה דלא מקרי חרש, וכן פסק בשו"ת הלכות קטנות חלק ב' (סימן מ"ה) עיי"ש.

ונראה לענין הלכה למעשה שהשומע באמצעות מכשירי שמיעה דהיות שפעולת מכשיר השמיעה היא כדוגמת פעולת רמקול לכן אם שמיעתו לקויה ביותר עד שאינו יכול לשמוע כלל בלא מכשיר שמיעה הרי זה דומה כמי ששומע מגילה ע"י רמקול במקום שאילו לא היה רמקול לא היה שומע כלל. לא חשוב שמיעה כלל ואם כן דינו כדן חרש גמור ואינו יכול להוציא ידי חובה אחרים אולם אם יכול לשמוע גם בלא מכשיר שמיעה ואין המכשיר אלא לחזק ולחדד את שמיעתו שפיר מוציא את האחרים ידי חובה ואפילו לכתחילה. **וכן** פסק מרן הראשון לצ"ח בשו"ת יביע אומר חלק ז' (חלק אבן העזר סימן י"ז אות ב') וכן כתב בקובץ (קול סיני אדר ב' תשכ"ה) שמי ששומע באמצעות מכשיר שמיעה מוציא את אחרים ידי חובתם.

ולהלכה: מי שכבדו אוזניו משמוע וצריכים לצעוק אליו בקול רם כדי שישמע חייב בקריאתה לכל הדעות ומוציא אחרים ידי חובתם ואע"פ שמניחים באוזניהם מכונת שמיעה אינו נקרא חרש וחייב במקרא מגילה, ומוציא אחרים ידי חובתם.

נושאי פרשת ויקהל

עליית ראשון: חזרה על ציווי השבת וציווי בניית המשכן

עליית שני: תיאור נדבת בני ישראל

עליית שלישי: תוכנית ההכנה בידי בצלאל ואהליאב וחכמי הלב

עליית רביעי: עשיית העורות למשכן

עליית חמישי: עשיית קרשי המשכן ובריהיו ארון הברית והשלחן

עליית שישי: עשיית המנורה זהב טהור ומזבח הקטורת

עליית שביעי: עשיית מזבח החיצון, הכיור והחצר

פרשת שקלים: מצוות מחצית השקל מידי שנה

הפרשה בקצרה

השבת נקרא בפרשת ויקהל בה משה אוסף את עם ישראל לבניית המשכן.

הוא חוזר על מצוות השבת שנאמרה כבר שש פעמים בספר שמות אך דוקא כאן בהקשר בין השבת למשכן אנו למדים את ליבת המצווה על שלל מרכיביה.

הוא מתאר את הבניה שנעשית בידי בצלאל ואהליהב לפרטיה על שלל סוגיה.

בבנית כלי הקודש ויריעות המשכן. כך משה מחדד את שלושת עמודי העולם. עבודת המשכן שמירת השבת ואחדות ישראל.

בין הפרשה להפטרה

ספר מלכים ב פרק י"ב

תיאור הפירוט של השימוש במחצית השקל לבדק הבית בזמן יהואש מלך יהודה

הפטרה זו נוגעת גם לפרשתנו בתארה את נדבת העם לחזק את בדיק הבית.

ארבעת השבויים

אבי אריאל

סיפור בהמשכים

תקציר: ראש ישיבת בארי היה זקוק לתרומות להכנסת כלה ושיגר ארבעה מתלמידיו באוניה אל עבר אחד מאיי האיזור הקרובים.

פרק שני - רוחות מלחמה בלב ים

באותם הימים התחבורה הימית היתה מסוכנת למדי עקב פעילותם של שודדים שהיו מתנפלים על אוניות שלוות, רוצחים את נוסעיהם ושודדים את כספם. במקרה הטוב היו השודדים "מרחמים" על קורבנותיהם ומוכרים אותם לעבדים. הח'ליף עבד אל רחמן השלישי - מושל קורדובה, החזיק בציי אוניות משוכלל אשר שייט כל העת במימי הים, וחרחור מלחמות. הם היו פושטים על ערי נמל, בוזזים את הרכוש, פוגעים ומנסים לכבוש נקודות אסטרטגיות. פעמים רבות היה המושל מתיר לצבא לפשוט על אוניות משא בעילות כל שהם בכדי להפוך את נוסעיהן לשבויים וליטול את רכושם. מלך ספרד הנודע "עבד אל רחמן נאצר" עסוק היה בקשירת קשרי מלחמה. הוא ראה בדרך הזו אמצעי להאדיר את שמו, ולהרבות את הוננו. הוא העמיד בראש הצי הימי, מפקד עתיר נסיון, יורד ים ותיק בשם אבן רומאחין, מפקד מצולק בכל פניו אך עטור מדליות גבורה ונצחון.

אותה שעה שהפליגה אוניית הרבנים אל האי ספסתיין, שפשף אבן רומאחין את חרבו וכיוון אבני קלע בספינתו. הוא המתין לאוניות בלב ים, ממתין להם כארי משחר לטרף.

בבטן אונייתו היו קשורים עבדים אזוקים ברגליהם, משיטים עם משוטים את האוניה על פי הוראת הקברניט, מעת לעת היה עובר בין שורות העבדים אחד ממפקדי האוניה ומגלב בידו כשהוא מכה את גבם החשוף אם היה נראה לו שמי מהם מתרשל במלאכתו. אסור היה להם להתלונן ואחת לשעתיים היו מורשים לצאת להפסקה קלה לשחרר את עצמותיהם ולשוב מהרה אל מקומם הטבעי. טבעי לא בדיוק, הן לא היו אלו עבדים של ממש, חלקם נולדו כנסיכים וכעשירים במקומות מסוימים עד שנפלו שדודים בידיו של אבן רומאחין. הוא היה בוחר את החסונים שבהם והיה מאלף אותם אט אט לעבודת האוניה. לא אחת הם ראו את הסכנה מול עיניהם, גלים שטפו את הסיפון התחתון וכמה נחנקו למוות. לפעמים היו מריחים את הסכנה מרחפת, וחיצים שהתעופפו מאוניות מלחמה במהלך קרבות פגעו בהם כמו ברווזים במטווח. אך אף אחד לא דאג להם. מי שנפצע היה מושלך מדמם אל הים הסוער.

למעלה על יד המפרש, התהוללו חיילי הצי בסיפון העליון, הם שתו שתיה חריפה ובזבוז את זמנם במשחקי ים. לפתע נשמעה שריקת המפקד המכריזה על קרב באופק או סתם משחק אימונים. החיילים אצו איש אל עבר נשקו, הם תפסו עמדות במרחבי הספינה, הקברניט חילק הוראות בערבית לעבר אוחזי המשוט, המפרש נמתח למלא התורן, אוניית המלחמה עשתה את דרכה לעבר אוניית הרבנים...

המשך בשבוע הבא

דברי התורה בעלון מוקדשים לעילוי נשמת
נישא בת רובינא ז"ל
נלב"ע כ"ו אדר א'

דברי התורה בעלון מוקדשים לעילוי נשמת
ענת פלד בת שפרה ויעקב ז"ל
נלב"ע כ"ג אדר תשע"ח

דברי התורה בעלון מוקדשים לעילוי נשמת
סמי אלגרסי בן סול ז"ל
נלב"ע ד' באדר א' תשע"ט

י"ל ע"י מכון דעה והשכל שע"י אגודת שערי דעה | הפקה והפצה: י. מדמון | עריכה גרפית: אהרון כהן

עמותת אגודת שערי דעה - המרכז להעצמת התורה והיהדות בחיפה והגליל
בראשות הרב אלחנן דעי שליט"א

בית מדרש גבוה להוראה - חצור הגלילית
בית מדרש וכולל לדיינות - נחלת ישראל מגדל העמק • בית מדרש וכולל להוראת רבנים - בשבילי
ישעיהו (יבנה) - חיפה • גמ"ח למשפחות נזקקות • קרן הכנסת כלה • רשת שיעורי תורה

